

Είδη κειμένων

1. Επιστολή
2. Διάλογος
3. Είδηση (ρεπορτάζ)
4. Αφήγηση

Επιστολή

Στις μέρες μας, παρά τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας (τηλέφωνο, ραδιόφωνο, τηλεόραση, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο), η επιστολή εξακολουθεί να είναι σπουδαίο μέσο συνεννόησης. Έπειτα, έχει ιδιαίτερη σημασία και μεγάλη δύναμη, γιατί σ' αυτή φαίνεται ο χαρακτήρας και η σκέψη εκείνου/ης που τη γράφει.

✓ **Ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση,**
οι επιστολές χωρίζονται σε: α) τυπικές-επίσημες, β) φιλικές.

Τα μέρη μιας επιστολής (Η δομή μιας επιστολής)

Χωροχρονικό πλαίσιο αναφοράς, η προσφώνηση, **το περιεχόμενο της επιστολής** (κύριο μέρος) η επιφώνηση, υπογραφή

Αφηγηματικά χαρακτηριστικά μιας επιστολής

Η προσφώνηση, η επιφώνηση, το περιεχόμενο, το ύφος, η γλώσσα μιας επιστολής προσδιορίζονται από ορισμένες παραμέτρους, που είναι:

- * τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αποστολέα και του/της παραλήπτη/ριας (ηλικία, θέση, επάγγελμα, αξίωμα, μόρφωση, προσωπικότητα, συναισθήματα),
- * το σκοπό και το χρόνο συγγραφής της επιστολής,
- * τη σχέση μεταξύ πομπού και δέκτη.

Το ύφος της επιστολής

Όλα τα είδη των επιστολών πρέπει να χαρακτηρίζονται από:

συντομία, σαφήνεια, απλότητα, φυσικότητα, ακρίβεια, ευπρέπεια, λεπτότητα, ευγένεια.

Κοινά χαρακτηριστικά (δομή) και διαφορές επιστολών (περιεχόμενο, ύφος)

Σε όλα τα είδη επιστολών παρατηρούνται

κάποια **κοινά χαρακτηριστικά** γνωρίσματα,

κυρίως σε σχέση με τη **δομή της** (ημερομηνία, προσφώνηση, περιεχόμενο, επιφώνηση).

Εκτός από το **θεματικό περιεχόμενο,**

εκείνο που **διαφοροποιείται** είναι κυρίως το **ύφος,** το οποίο καθορίζεται από την **επικοινωνιακή περίσταση της κάθε επιστολής.**

Ακόμα και στην περίπτωση που τηρείται ο παραπάνω όρος σχετικά με το ύφος της επιστολής, απομένουν **μεγάλα περιθώρια να διαφοροποιηθεί** μια επιστολή από μια άλλη: ευχάριστη, δυσάρεστη // χαμηλόφωνη, ενθουσιώδης κ.ά.

Είδη επιστολών

Τα ενδιαφέροντα του κάθε ατόμου, οι πολλαπλές ανάγκες της ζωής και οι κοινωνικές συνθήκες συντέλεσαν στο να δημιουργηθούν διάφορα είδη επιστολών.

Τα πιο συνηθισμένα απ' αυτά είναι:

1. Οι επιστολές **κοινωνικού περιεχομένου** (π.χ. οικογενειακές, φιλικές, αισθηματικές, αγγελτικές, ευχετήριες, συγχαρητήριες, συλλυπητήριες).
2. Οι επιστολές **επαγγελματικού περιεχομένου** (π.χ. αιτητικές, συστατικές, διαφημιστικές, εμπορικές).
3. Οι επιστολές που **απευθύνονται σε μια συγκεκριμένη Αρχή** ή σε ένα συγκεκριμένο **πρόσωπο** που βρίσκεται **σε κάποιο αξίωμα**. (ή από μια συγκεκριμένη Αρχή ή από ένα συγκεκριμένο πρόσωπο που βρίσκεται σε κάποιο αξίωμα.)
4. Οι **ανοιχτές επιστολές που δημοσιεύονται στον τύπο** (π.χ. διαμαρτυρίας, πληροφόρησης, ενημέρωσης).
5. Οι επιστολές που απευθύνονται σε ένα **οικείο μας πρόσωπο** με σκοπό, όμως, την **ανταλλαγή απόψεων πάνω σ' ένα συγκεκριμένο θέμα**.

✓ Τα μέρη της επιστολής

1. Χωροχρονικό πλαίσιο αναφοράς:

γράφεται στο πάνω δεξιό άκρο και περιλαμβάνει τον τόπο και το χρόνο κατά τον οποίο γράφεται η επιστολή:
π.χ. *Αργοστόλι, 14 Οκτωβρίου 2016.*

Σε περιπτώσεις επιστολής μέσω διαδικτύου γράφεται :

Από :@ cy

Προς :@fr.

Θέμα :

2. Η προσφώνηση:

Αγαπημένη μου μητέρα,
Αγαπητέ Αντρέα,
Μαρία μου,
Αξιότιμε κύριε,
Κύριε Διευθυντή,
Έντιμε κύριε Υπουργέ,
Σεβαστέ Κύριε,

3. Το περιεχόμενο της επιστολής

• Πρόλογος:

Αφορμή για τη σύνταξη της επιστολής και στόχος του επιστολογράφου.

• Κύριο Μέρος:

* Έκθεση ενός θέματος, ενός προβλήματος, ενός φαινομένου, μιας άποψης κτλ.

* Απόδειξη με τη χρήση λογικών επιχειρημάτων, τεκμηρίων, διαπιστώσεων, παραδειγματικών αναφορών, μαρτυριών.

* Απόκρουση των αντίπαλων επιχειρημάτων (προβολή αντιρρήσεων, επιφυλάξεων, περιορισμών), που ισχυροποιεί τη θέση του αποστολέα.

• Επίλογος:

Περιεκτική ανακεφαλαίωση κατά την οποία ο επιστολογράφος εκφράζει σκεπτικισμό, συγκρατημένη αισιοδοξία ή καλεί τον /την αποδέκτη της επιστολής: να συμμεριστεί, να κατανοήσει, να ευαισθητοποιηθεί, να ανταποκριθεί έμπρακτα, να αναλάβει πρωτοβουλίες, να κινητοποιήσει φορείς.

4. Η επιφώνηση:

(ανάλογη με την προσφώνηση) Με αγάπη, Με εκτίμηση, Με σεβασμό, Με φιλικούς χαιρετισμούς, Ευχαριστώ για τη φιλοξενία (για επιστολή στον τύπο)

5. Η υπογραφή: Γεώργιος Γεωργίου (επίσημη επιστολή)

Χαριτίνη (φιλική επιστολή)

✓ **Αλλαγή οπτικής γωνίας συντάκτη επιστολής σε συνάρτηση με την εξέλιξη των γεγονότων**

χαρακτηριστικά αποσπάσματα επιστολών Ιταλών στρατιωτών του 1940

Εφ. Καθημερινή Ημερομηνία δημοσίευσης: 28-10-2008

Παραθέτουμε μερικά χαρακτηριστικά αποσπάσματα επιστολών:

Κορυτσά, 22 Οκτωβρίου 1940

- «Βρίσκομαι στην Κορυτσά... υπάρχουν νέα, σε μερικές μέρες θα είμαστε στην Ελλάδα... ηθικό ακμαϊότατο.»

27 Οκτωβρίου 1940

- «Σβήσαμε την τελευταία φωτιά μέσα στη σκοτεινή και βροχερή νύχτα. Αύριο και εδώ θα έχουμε πόλεμο... είμαστε σχεδόν 500 μέτρα από τα σύνορα, μέσα στη σιωπή, μας διακατέχει η συγκίνηση που δοκιμάζει κανείς όταν κάνει μια ιερή τελετή. Αύριο θα μπορούμε να ελπίζουμε στην εύνοια του Άρη... αν και λίγοι δεν φοβόμαστε. Έχουμε τις τσέπες μας γεμάτες χειροβομβίδες που έχουν το πλεονέκτημα να μη ζυγίζουν πολύ... η αυγή μελαγχολική και σιωπηλή. Κανείς δεν κινείται... υπάρχει ακόμη πολλή ομίχλη. Επιτέλους, η πρώτη κανονιά, είναι ακριβώς 7.15 της 28ης Οκτωβρίου 1940... θα είμαστε οι πρώτοι που θα περάσουμε τα σύνορα. Τα πολυβόλα μας άρχισαν να ρίχνουν... η ελληνική συνοριακή φρουρά άνοιξε πυρ για να

προστατεύσει τους άντρες της... όταν φτάσαμε πάνω δεν υπήρχε πια κανείς. Μπαίνω στο μικρό σπιτάκι. Το ακουστικό έχει αποσυνδεθεί από το τηλέφωνο. Δίπλα υπάρχει ένα λευκό χαρτί και ένα μολύβι. Εφυγαν βιαστικά. Είμαστε στον πόλεμο μα αυτός δεν είναι ακόμη πόλεμος!». Και συνεχίζει μερικές μέρες αργότερα: «...υπάρχει μια παράξενη ησυχία. Ο λοχαγός χθες είπε ότι θα προτιμούσε να έχει μπροστά του χίλιους εχθρούς παρά αυτή την ησυχία... τα πολυβόλα άρχισαν να ρίχνουν. ..έχουμε τους πρώτους νεκρούς. ..πόση λύπη αλλά και πόση δόξα ταυτόχρονα!».

- «Οι Έλληνες δεν θα πολεμήσουν, δεν θα αντισταθούν, θα μας αφήσουν να περάσουμε. Γιατί άλλωστε θα πρέπει να ριψοκινδυνεύσουν μια αιματοχυσία; Δεν θα κερδίσουν τίποτα, θα τους σαρώσουμε σε ένα λεπτό. Όχι δεν θα κάνουν πόλεμο, δεν τους ενδιαφέρουν οι Άγγλοι και ο πόλεμός τους. Θα μας αφήσουν να περάσουμε χωρίς ιστορίες και τα πάντα θα τελειώσουν εκεί. Το πολύ πολύ καμιά τουφεκιά... δυο εβδομάδες, τρεις εβδομάδες το πολύ και θα έχει τακτοποιηθεί και αυτός ο τομέας. Στη χειρότερη περίπτωση, τα Χριστούγεννα θα είμαστε στο σπίτι. Έχετε ακούσει τι συμβαίνει στα άλλα μέτωπα; Η Γαλλία δεν υπάρχει πια, οι Γερμανοί την έχουν γονατίσει. Στην ανατολική Αφρική διώχνουμε τους Άγγλους από τις αποικίες τους. Είμαστε εδώ τώρα για να διώξουμε τις αγγλικές βάσεις και θα το κάνουμε χωρίς κόστος».
- «Δυνατά, δυνατά φαντάροι γιατί στα Γιάννενα υπάρχουν γυναίκες, ξενοδοχεία, στρατόπεδα και κινηματογράφοι».

28 Δεκεμβρίου 1940 ώρα 10.30'

- «...καμιά φορά ακούω το ράδιο: τις ειδήσεις και τα χαιρετίσματα από τις οικογένειες των στρατιωτών. Χθες αισθανόμουν άσχημα, τόσο που δεν ήθελα να συνεχίσω να ακούω: μια μητέρα έστειλε χαιρετίσματα στο γιο και βέβαια δεν ήξερε ότι αυτός ήταν ο πρώτος στρατιωτικός, συνάδελφός μου που έπεσε σε ελληνικό έδαφος».
- «...Πίστευα ότι θα χάσω τη ζωή μου όπως την έχασαν πολλοί από τους συναδέλφους μου, και ίσως μάθεις πόσο έχει μειωθεί η μεραρχία μας «Julia». Σκέψου ότι στη μονάδα μου ήμασταν 300 και μείναμε ζωντανοί 80. Από τα 130 μουλάρια έμειναν 15. Σκέψου αν μπορεί κάποιος να ελπίζει ότι θα ζήσει...»
- «Ανακατεμένοι με τους φαντάρους, οι οδηγοί πάνω στ' άλογο, οπισθοχωρούσαν διασχίζοντας τραχιές βουνοπλαγιές, ανίκανοι οι λεβέντες μας τούτοι να αντιληφθούν ένα τόσο ξαφνικό και αναπάντεχο ελιγμό προς τα πίσω, ούτε που ήταν σε θέση να δώσουν μian εξήγηση. Άλλος ένας φαντάρος κείτεται στο δρόμο, τα χέρια του είναι ακίνητα, ένα βλήμα του έχει τρυπήσει την κοιλιά προς τα δεξιά, το πηγμένο αίμα του σχηματίζει μια μαύρη και βρώμικη κηλίδα πάνω στο χιόνι. Τον έθαψαν το ίδιο βράδυ στους πρόποδες κάποιου βουνού κοντά στο ποτάμι».

23 Φεβρουαρίου 1941

- «...αν έχω την τύχη να επιστρέψω στο σπίτι θα σας διηγηθώ για τον περίφημο ιταλικό στρατό... δεν έχω δει πιο ελεεινό πράγμα. Ας ελπίσουμε ότι θα πάρουν μια απόφαση, διαφορετικά θα τα παρατήσουμε όλα και θα πάμε με τους Έλληνες».
- Στρατιώτης προς οικογενειακό πρόσωπο: «...εδώ και μήνες δεν έχουμε τίποτα. Τα ρούχα είναι κουρελιασμένα, όλα τα παπούτσια μας είναι τρύπια. Μένουμε κάτω από

τη σκηνή εκτεθειμένοι στη βροχή και στον αέρα... παραπονούμαστε γιατί οι στολές μας είναι για κλάματα και λιώνουν όταν πέσει πάνω τους νερό σαν να ήταν από χαρτί».

- Υπολοχαγός Antonio Cantore: «...στο σχολείο είχα ακούσει ότι είναι ωραίο να πεθαίνει κανείς με μια σφαίρα στην καρδιά σ' ένα ηλιόλουστο περιβάλλον. Κανείς δεν θα μπορούσε όμως να φανταστεί τον εαυτό του ανάσκελα μέσα στη λάσπη ή με το πρόσωπο χωμένο μέσα στο βόρβορο. Είμαστε και βρώμικοι, κανείς δεν σκέφτεται να πλυθεί, τα γένια μεγαλώνουν, γλιτσιαζουνε, οι στολές κοκαλιάζουν απ' την ακαθαροσία».

23 Ιανουαρίου του 1941

- κάποιος στρατιώτης: «...βρέχει και κάνει άσχημο καιρό εδώ και μια εβδομάδα. Εγώ είμαι εδώ για να πολεμήσω εναντίον των Ελλήνων και ίσως σύντομα να νικήσουμε, χάνω όμως έναν άλλο πόλεμο, εκείνον που άρχισα με τις ψείρες, αυτόν δεν θα τον κερδίσω σίγουρα γιατί όσες περισσότερες σκοτώνω άλλες τόσες γίνονται και χωρίς να ντρέπομαι σου λέω ότι έχω πάνω μου πάνω από χίλιες... τα γράμματά σας έχουν λογοκριθεί».
- Από την επίσκεψη Μουσολίνι στο μέτωπο, Μάρτιος 1941: «Τρέχω γρήγορα μα ο Ντούτσε έχει ήδη περικυκλωθεί απ' όλους τους δικούς μας φαντάρους. Ζητάει την караβάνα από ένα φαντάρο που μόλις είχε πάρει το συσσίτιο και σχεδόν με τελετουργικό τρόπο τρώει λίγο από εκείνο το «νερόπλυμα» ανάμεσα σε κραυγές ενθουσιασμού όλων όσοι παρευρίσκονταν, δεν κάνει κανένα σχόλιο αλλά από την αντίδραση του προσώπου του δεν μας φαίνεται και πολύ ικανοποιημένος. Ξαναδίνει την караβάνα στον στρατιώτη μας, χαιρετάει με ρωμαϊκό χαιρετισμό και ανεβαίνει στο αυτοκίνητο...».

Κάποια κυρία της αριστοκρατίας της Ρώμης γράφει προς τον σύζυγο ταγματάρχη στη ζώνη των επιχειρήσεων: «Είμαι διατεθειμένη να κάνω τα πάντα για να πετύχω τη μετάθεσή σου εδώ. Σήμερα το πρωί πήγα στο Υπουργείο και ο στρατηγός που ξέρεις με δέχθηκε εγκάρδια. Μου είπε να μείνεις ήσυχος, θα τα καταφέρει οπωσδήποτε, αν όχι στη Ρώμη θα είναι σίγουρα σε ένα πολύ κοντινό μέρος. Ταυτόχρονα μου ζήτησε να συναντηθούμε το βράδυ. Όπως βλέπεις, ο σάτυρος γέρος δεν χάνει χρόνο. Επειδή όμως σ' αγαπάω πολύ είμαι διατεθειμένη να θυσιάσω».

«Οι Έλληνες δεν θα πολεμήσουν...»

Ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος μέσα από ημερολόγια και επιστολές Ιταλών στρατιωτών και κατώτερων αξιωματικών

Από την αφέλεια και τη αλαζονεία στην τραγική συνειδητοποίηση

Του Φάνη Κουλανίτη*

Αν θέλουμε πραγματικά να φωτίσουμε πληρέστερα το ιστορικό παρελθόν και να δούμε τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο από μian άλλη οπτική γωνία, από αυτή του «αντιπάλου» και μάλιστα των απλών Ιταλών στρατιωτών και των κατώτερων αξιωματικών, τίποτα δεν είναι πιο διαφωτιστικό από τις λογοκριμένες κυρίως επιστολές και τα ημερολόγια τους. Τα γράμματα που στάλθηκαν από το αλβανικό μέτωπο αποτελούν μian ανεξάντλητη πηγή πληροφοριών για τα συγκεκριμένα

συναισθήματά τους, τις τάσεις τους και τις απόψεις τους, γιατί είναι γνήσια και χωρίς υπαινιγμούς και μέσα απ' αυτά οι στρατιώτες εκφράζουν τις ελπίδες τους, τις ψευδαισθήσεις τους, το θυμό τους και την πικρία τους.

Γράφτηκαν από ανθρώπους κάθε κοινωνικής τάξης και χαρακτηρίζονται από ελευθερία στην έκφραση και ειλικρίνεια σε αντίθεση με τα απομνημονεύματα της ανώτερης και ανώτατης πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας. Δίνουν απαντήσεις σε ερωτήματα όπως για παράδειγμα αν ο Ιταλός στρατιώτης είχε πειστεί γι' αυτόν τον πόλεμο, κατά πόσον η προπαγάνδα είχε διεισδύσει στην επιχειρηματολογία του, κατά πόσον πίστευε ότι θα είναι ένας νικηφόρος πόλεμος, τι τον απασχολούσε, ποιους θεωρούσε συμμάχους και ποιους εχθρούς, πώς έκρινε την ανώτερη πολιτική και στρατιωτική ηγεσία.

Ξεκίνησαν αισιόδοξοι

Οι Ιταλοί στρατιώτες ξεκίνησαν για το ελληνικό μέτωπο αισιόδοξοι και πεπεισμένοι για μια εύκολη νίκη. Στις 28 Οκτωβρίου του 1940 πίστευαν ακράδαντα στην στρατιωτική υπεροχή της Ιταλίας και στα ιδεολογικά οράματά τους. Ο κατευθυνόμενος Τύπος, το ραδιόφωνο και ένα πλήθος οργανώσεων και συλλόγων είχαν πείσει τον ιταλικό λαό ότι ο Μουσολίνι είναι ο μεγάλος πολιτικός άνδρας, που θα δημιουργήσει μια ισχυρή Ιταλία και ότι είναι αυτός που θα φέρει την εσωτερική ειρήνη και την κοινωνική ισορροπία. Υπήρχε εξάλλου η Γερμανία, ο ισχυρός σύμμαχός τους, και όλα θα επιτυγχάνονταν χωρίς κόστος και θυσίες, αφού κανένας Ιταλός δεν πίστευε εκείνη την περίοδο ότι θα μπορούσε μια μέρα να βρεθεί από την πλευρά των ηττημένων.

Μέσα σ' αυτές τις ψευδαισθήσεις ζούσε η πλειοψηφία όχι μόνο της αστικής τάξης αλλά και των φτωχών ανθρώπων που πίστεψαν ότι θα καρπώνονταν και αυτοί τα αγαθά μιας ισχυρής Ιταλίας. Παρ' όλα αυτά δεν μπορούμε να πούμε ότι η πλειοψηφία του ιταλικού λαού τάχθηκε φανατικά με τον ίδιο το φασισμό και ασπάστηκε τις επιλογές του. Ο ιταλικός λαός έδωσε απλώς τη συναίνεσή του και υποστήριξε τις επιλογές τους κράτους, της κυβέρνησης, του βασιλιά, που για τους περισσότερους αντιπροσώπευαν την ίδια την πατρίδα, η οποία στο τέλος ταυτίστηκε με το φασισμό.

Όταν άρχισε ο πόλεμος, στα γράμματα των στρατιωτών συναντά κανείς το υψηλό φρόνημα του Ιταλού στρατιώτη, αγνά πατριωτικά αισθήματα, εμπιστοσύνη στον Ντούτσε και στον ιταλικό στρατό και την πεποίθηση ότι ο πόλεμος θα είναι σύντομος και εύκολος. Με την εξέλιξη των στρατιωτικών επιχειρήσεων, όμως, και όσο οι νίκες γίνονταν όλο και πιο δύσκολες και οι ήττες και οι οπισθοχωρήσεις όλο και πιο συχνές, η αρχική αισιοδοξία θα αντικατασταθεί από απαισιοδοξία και φόβο και αγωνία. Μόνο όταν θα έρθουν σε επαφή με την σκληρή πραγματικότητα και βρεθούν από τη μεριά των ηττημένων, των τραυματισμένων και των αιχμαλώτων, οι Ιταλοί στρατιώτες θα αρχίσουν να αμφιβάλουν και να διερωτώνται τους λόγους για τους οποίους βρίσκονται μακριά από την πατρίδα τους, να πολεμούν σε ξένο έδαφος ένα λαό που δεν μισούν, ανθρώπους που υπερασπίζονται τα σπίτια τους και τις οικογένειές τους και που στο παρελθόν -θα σκεφτούν οι πιο μορφωμένοι- προσέφερε στον κόσμο έναν αξιόλογο πολιτισμό.

Οι Ιταλοί θα αιφνιδιαστούν από τη σκληρή ελληνική αντίσταση και θα ακολουθήσει πανικός και σύγχυση. Πίστευαν, όπως άλλωστε διέδιδε και η

προπαγάνδα, ότι οι Έλληνες δεν είχαν καμιά διάθεση να πολεμήσουν, ότι δεν είχαν στρατό και ότι τους έλειπε η οργάνωση. Οι επιστολές, που λογοκρίνονται μετά την πρώτη εβδομάδα της κήρυξης του πολέμου, αυξήθηκαν κατά πολύ και όλο και περισσότεροι στρατιώτες εξέφραζαν παράπονα και διαμαρτυρίες. Η κριτική διάθεση θα αρχίσει να γίνεται εχθρική απέναντι στους υπεύθυνους αυτής της εκστρατείας. Εκτός από την εθνική ντροπή για την ήττα οι στρατιώτες θα υποφέρουν σ' αυτό τον πόλεμο από την έλλειψη κατάλληλου ρουχισμού και εξάρτησης για ορεινές επιχειρήσεις.

Ο βαρύς χειμώνας, το χιόνι, το κρύο και η λάσπη θα καταλάβουν ένα μεγάλο μέρος των ημερολογίων τους και των επιστολών τους. Πολλές αναφορές γίνονται επίσης σε ένα πρόβλημα που βασάνιζε και τυραννούσε τους φαντάρους μέρα νύχτα και δεν ήταν άλλο από τις ψείρες και τους κοριούς, που βασάνιζαν βέβαια και τους Έλληνες στρατιώτες. Η πείνα στο μέτωπο υπήρξε ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα. Ο ανεφοδιασμός γινόταν με καθυστέρηση, το φαγητό δεν επαρκούσε και ήταν άσχημα μαγειρεμένο. Κάποιες φορές δεν δίστασαν να φάνε ακόμη και τα μουλάρια που είχαν επιτάξει για τη μεταφορά του οπλισμού! Σε πολλές, δε, επιστολές ζητούν από τους δικούς τους στην Ιταλία να τους στείλουν και φαγώσιμα με το ταχυδρομείο! Ζητούν επίσης από το σπίτι τους ραφτικά για να επισκευάσουν τις στολές τους, χαρτί αλληλογραφίας, λάμπες για το φακό, ακόμη και κορδόνια, πράγματα και υλικά που έπρεπε βέβαια να προμηθεύει ο ιταλικός στρατός.

Ο ιταλικός στρατός ξεκίνησε για έναν πόλεμο που θα διαρκούσε το πολύ μια εβδομάδα, η διάρκεια όμως των στρατιωτικών επιχειρήσεων κάνει τους στρατιώτες να νοσταλγούν το σπίτι τους, τις γυναίκες τους, τα παιδιά τους, την καθημερινή ζωή, τον καιρό της ειρήνης. Ανησυχούν για τους δικούς τους στην πατρίδα. Για να μη στενοχωρήσουν οι πολίτες τους στρατιώτες ή οι στρατιώτες τους πολίτες, γράφουν ψέματα ότι όλα βαίνουν καλώς και χωρίς προβλήματα. Η ανέχεια, η πείνα και ο πόλεμος φέρνουν μια κρίση και στις ηθικές αξίες. Ο λογοκριτής καταγράφει τα πάντα και καταγράφει επίσης και την αγωνία του συζύγου ή αρραβωνιαστικού για τη σύζυγο ή ερωμένη που άφησε πίσω. Ανησυχία όμως εκδηλώνεται και για τις δουλειές τους, τα ζώα τους, το επάγγελμά τους και αμφιβάλλουν αν τα πράγματα μετά τον πόλεμο θα είναι όπως τα είχαν αφήσει. Οι κατηγορίες που εκτοξεύονται μέσα από τις επιστολές έχουν στόχο πρώτα απ' όλα τη στρατιωτική ηγεσία. Η διαφθορά στα ανώτερα κλιμάκια, η έλλειψη οργάνωσης, οι αποτυχημένες στρατιωτικές ενέργειες εξαιτίας της έλλειψης οργανωτικών και στρατηγικών ικανοτήτων, η ελλιπής κατάρτιση πολλών αξιωματικών, η αλαζονεία και η έπαρση άλλων, το κυνήγι των μεταλλίων και οι ψευτοηρωισμοί, εξόργισαν τον απλό στρατιώτη.

Αισθάνθηκαν προδομένοι

Η πολιτική ηγεσία δεν θα μείνει στο απυρόβλητο. Η παράλογη απόφαση αυτού του πολέμου, ο χρόνος που επελέγη να γίνει η επίθεση και οι απατηλές υποσχέσεις και ψευδαισθήσεις προκάλεσαν ένα αίσθημα θυμού και αγανάκτησης και ο Ιταλός στρατιώτης αισθάνθηκε προδομένος. Παρ' όλα αυτά, ο μύθος του Μουσολίνι θα σβήσει τελευταίος. Κυρίως ευθύνες θα καταλογιστούν στους συνεργάτες του, ενώ ο Ντούτσε «αν γνώριζε τι συμβαίνει θα άλλαζε τα πράγματα». Αυτή η εχθρότητα απέναντι στην πολιτική και στρατιωτική ηγεσία θα πάρει σιγά σιγά τη μορφή ιδεολογίας και θα εξελιχθεί σε αντιφασισμό και μάλιστα οργανωμένο.

* Ο κ. Φάνης Κουλιανίτης είναι ιστορικός.

✓ **Διάλογος**

Προϋποθέσεις για την επιτυχία ενός διαλόγου / μιας συνομιλίας

Λέμε ότι ένας **διάλογος**/ μια **συνομιλία** διεξάγεται με **επιτυχία**, όταν **επιτρέπει στο δέκτη να προσλάβει και να κατανοήσει το μήνυμα του πομπού, και να ανταποκριθεί ανάλογα.**

Προϋπόθεση για την επιτυχία του διαλόγου, ακόμα και στην απλούστερη μορφή του, την ερωταπόκριση, είναι

να διαθέτει ο λόγος και των δύο ομιλητών τις παρακάτω ιδιότητες:

α) να είναι ειλικρινής,

β) να είναι σαφής,

γ) να είναι σχετικός με το θέμα της συζήτησης και

δ) να δίνει επαρκείς πληροφορίες για το θέμα (ούτε περισσότερες ούτε λιγότερες από όσες χρειάζονται).

Έτσι ο διάλογος λειτουργεί με τη συνεργασία των δύο ομιλητών. Αν έστω και μία από τις παραπάνω ιδιότητες λείπει από το λόγο του ενός ομιλητή, η "συνεργασία" δυσχεραίνεται και η επικοινωνία διαταράσσεται ή διακόπτεται.

Ο λογοτεχνικός διάλογος

Είναι δύσκολο, αν όχι αδύνατο, να αποδοθεί απόλυτα ο προφορικός λόγος με ένα γραπτό κείμενο. Ωστόσο στη λογοτεχνία συχνά χρησιμοποιείται ο **διάλογος** τόσο στα **αφηγηματικά κείμενα** όσο και στα **θεατρικά**, και σχηματίζουμε την **εντύπωση** ότι ακούμε έναν **αυθεντικό προφορικό λόγο**, ενώ πρόκειται απλώς για την **αναπαράστασή του.**

α) Ο διάλογος στα αφηγηματικά λογοτεχνικά κείμενα

Στα αφηγηματικά λογοτεχνικά κείμενα (**διήγημα, μυθιστόρημα κτλ.**) ο **συγγραφέας δεν περιορίζεται στην περιγραφή των γεγονότων, αλλά συχνά τα παρουσιάζει να ξετυλίγονται μπροστά μας.** Στην προσπάθειά του αυτή ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το **μονόλογο** και το **διάλογο**, που αποτελούν τα βασικά μέσα, για να πετύχει την αναπαράσταση των γεγονότων (**δραματικότητα**) και να προσδώσει **ζωντάνια** στην αφήγηση.

Παράδειγμα – Άσκηση

Ποια μέσα χρησιμοποιούνται στο γραπτό αφηγηματικό λόγο, για να αποδοθεί ο προφορικός λόγος με τα παραγλωσσικά και εξωγλωσσικά γνωρίσματά του; Να απαντήσετε με βάση το παρακάτω απόσπασμα από την Αργώ του Γ. Θεοτοκά.

... Ο Παπασίδερος βάδισε μονομιάς καταπάνω του. Το βλέμμα του γυάλιζε μες στο ημίφως. Ήτανε πολύ νευριασμένος κι έμοιαζε απειλητικός. **(εξωγλωσσικά στοιχεία)**

– Τι θες εδώ; **ρώτησε βίαια. (παραγλωσσικό στοιχείο)**

– Θέλω γράμματα! αποκρίθηκε ο μικρός αυθόρμητα, μηχανικά, χωρίς να σκεφτεί τί έλεγε, **(παραγλωσσικό στοιχείο)** με το ίδιο πάντα αφαιρεμένο και παράξενο ύφος. **(εξωγλωσσικό στοιχείο)**

– Γιατί έφυγες, **μωρέ**, από το σπίτι σου; **(μωρέ: απότομη έκφραση, αυστηρότητα + καλυμμένη στοργή)**

– Θέλω γράμματα! ξανάπε το παιδί.

– Πήγαινε να με περιμένεις στο προαύλιο! πρόσταξε , ο παπάς. (παραγλωσσικό στοιχείο: η αποφασιστικότητα δηλώνεται με το θαυμαστικό)

Κι ενώ ο μικρός στεκότανε απολιθωμένος και τον κοίταζε κατάματα δίχως να καταλαβαίνει τα λόγια του, (εξωγλωσσικά στοιχεία) ο παπάς του φώναξε ακόμα πιο βίαια, σηκώνοντας κιόλας την κοκαλιάρικη χερούκλα του:

– Πήγαινε έξω αμέσως, να μη σε σπάσω στο ξύλο! (η βιαιότητα στη φωνή δηλώνεται με το θαυμαστικό)

β) Ο θεατρικός διάλογος

Να συγκρίνετε ένα θεατρικό διάλογο από τα Κ.Ν.Λ. με ένα διάλογο που περιέχεται σε αφηγηματικό κείμενο, ως προς τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίζεται ο ομιλητής και τον τρόπο που αποδίδονται τα εξωγλωσσικά και τα παραγλωσσικά γνωρίσματα της ομιλίας. Να προσέξετε το είδος της στίξης σε κάθε περίπτωση.

Όπως είδαμε, στο αφηγηματικό κείμενο ο διάλογος συνοδεύεται από μια λεπτομερή περιγραφή των εξωγλωσσικών και των παραγλωσσικών στοιχείων. Μπορείτε να πείτε γιατί αυτό δε συμβαίνει σε τέτοια έκταση και στο θεατρικό κείμενο;

γ) Η φυσικότητα στο διάλογο

Η φυσικότητα (το να ηχεί δηλαδή ο διάλογος σαν πραγματικός) αποτελεί μία από τις κύριες αρετές ενός διαλόγου σε γραπτό κείμενο. Για να δώσει ο συγγραφέας φυσικότητα στο λόγο των ηρώων του, χρησιμοποιεί στο διάλογό τους κάποια από τα γνωρίσματα του προφορικού λόγου, π.χ. σύντομες ή μισοτελειωμένες φράσεις, παύσεις, κτλ. Παράλληλα προσέχει ώστε η ιδιόλεκτος κάθε προσώπου να παρουσιάζει συνέπεια με όλα τα άλλα γνωρίσματά του, δηλαδή την κοινωνική του προέλευση, το χαρακτήρα του κτλ. Προσπαθήστε να εντοπίσετε στοιχεία φυσικότητας σε διαλόγους που περιέχονται στα Κ.Ν.Λ.

✓ Είδηση – Ρεπορτάζ

Για να παρουσιάσουμε ένα γεγονός, δηλώνουμε συνήθως τα δρώντα πρόσωπα, τον τόπο, το χρόνο, τον τρόπο, την αιτία, το σκοπό, το αποτέλεσμα για τα πρόσωπα που συμμετέχουν αναφέρουμε το όνομα την ηλικία, τη καταγωγή, το επάγγελμα ή κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τους που μπορεί να έχει σχέση με το γεγονός.

Ακολουθούμε δηλαδή τους δημοσιογραφικούς κανόνες, σύμφωνα με τους οποίους η είδηση πρέπει να απαντήσει στα ερωτήματα

τι; (γεγονός)

ποιος - ποιοι; (δρώντα πρόσωπα, πρωταγωνιστές, «ήρωες», φορείς ενέργειας)

πού; (τόπος)

πότε (χρόνος)

γιατί; (αιτία)

πώς; (τρόπος)

Και πρέπει να είναι γραμμένη με συντομία, σαφήνεια, ακρίβεια, με απλό αλλά ελκυστικό ύφος

Η ανεστραμμένη πυραμίδα της είδησης (του ρεπορτάζ)

Τίτλος: Στον τίτλο της είδησης

ο δημοσιογράφος συνοψίζει σε μια περίοδο λόγου

**Δημοσιογραφική περίληψη: Στη δημοσιογραφική περίληψη
ο δημοσιογράφος περιληπτικά τα κύρια στοιχεία της είδησης**

**Ανάπτυξη της είδησης: Στην ανάπτυξη της είδησης
ο δημοσιογράφος εκθέτει αναλυτικά τα γεγονότα**

Παράδειγμα

ΘΑ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΛΕΟΝ ΣΕ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΟΥΠΕΡΜΑΡΚΕΤ **(Υπέρτιτλος)**

Μονοπώλιο τέλος στο βρεφικό γάλα **(Τίτλος)**

Του ΒΑΣΙΛΗ ΓΕΩΡΓΑ

Σπάει το μονοπώλιο των φαρμακείων στην πώληση του πανάκριβου βρεφικού γάλακτος μέχρι 6 μηνών, καθώς από τη νέα χρονιά τα γάλατα πρώτης βρεφικής ηλικίας θα διατίθενται σε όλα τα καταστήματα λιανικής πώλησης και τα σουπερμάρκετ.

(Δημοσιογραφική περίληψη)

Το υπουργείο ελπίζει η λιανική τιμή στο ράφι να μειωθεί κατά 20%

(Ανάπτυξη της είδησης)

Παρά την απελευθέρωση πάντως, που έχει στόχο να επιφέρει μείωση των τιμών λιανικής πώλησης, το βρεφικό γάλα θα συνεχίσει να πωλείται στην Ελλάδα σχεδόν σε διπλάσια τιμή από άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού οι παρεμβάσεις του υπουργείου περιορίζονται μόνο σε ένα μικρό κρίκο της αλυσίδας διαμόρφωσης της τιμής (φαρμακεία) και δεν «χτυπούν» τη ρίζα του προβλήματος, δηλαδή τις πολυεθνικές που θα συνεχίσουν να πωλούν στις ίδιες υπερβολικές χονδρικές τιμές τα προϊόντα τους.

Την απόφαση, που αναμένεται να υπογραφεί το επόμενο διάστημα, ανακοίνωσαν χθες από κοινού οι υπουργοί Ανάπτυξης Μιχάλης Χρυσοχοϊδης και Υγείας Ανδρέας Λοβέρδος, επισημαίνοντας ότι υπάρχει συμφωνία με τους ιδιοκτήτες σουπερμάρκετ και τις προμηθεύτριες εταιρείες ώστε η λιανική τιμή στα ράφια να μειωθεί κατά τουλάχιστον 20%. Αυτό σημαίνει ότι από τα 20-23 ευρώ που αγοράζει κανείς σήμερα το γάλα στα φαρμακεία, η τιμή του στα σουπερμάρκετ θα πέσει αναλογικά στα 16-19 ευρώ.

Με τα δεδομένα αυτά πάντως το εισαγόμενο γάλα θα συνεχίσει να διατίθεται σε πολλαπλάσια τιμή σε σχέση με τις περισσότερες χώρες της Ε.Ε.

Ενδεικτικά, παρασκευάσματα βρεφικού γάλακτος σε σκόνη 1ης βρεφικής ηλικίας σε συσκευασία 900 γρ. πωλείται στα φαρμακεία πάνω από 25 ευρώ, όταν στην Ισπανία πωλείται προς 16,95 ευρώ. Γάλα άλλης μάρκας σε συσκευασία 800 γραμμαρίων πωλείται προς 19,2 ευρώ στην Ελλάδα, ενώ το ίδιο προϊόν στην Αγγλία πωλείται στα 11 ευρώ και στην Ισπανία 12,5 ευρώ. Από τιμοκαταλόγους προκύπτει ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι τιμές χονδρικής στην Ελλάδα είναι σημαντικά υψηλότερες ακόμα και από τις τιμές λιανικές σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Το υπουργείο Ανάπτυξης είχε απελευθερώσει εδώ και καιρό τα περιθώρια κέρδους για τη συγκεκριμένη κατηγορία παρασκευασμάτων, ενώ είχε εξαγγείλει την πώλησή τους και από τα σουπερμάρκετ, ωστόσο μέχρι και χθες δεν είχε συμφωνήσει για την ελεύθερη πώληση το αρμόδιο υπουργείο Υγείας, παρά τη σχετική εισήγηση και της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Έντονα αντέδρασαν οι φαρμακοποιοί στην απόφαση, κάνοντας λόγο για δωράκι στους ιδιοκτήτες σουπερμάρκετ, ενώ ο πρόεδρος του Πανελλήνιου Φαρμακευτικού Συλλόγου υποστήριξε ότι το κέρδος του φαρμακοποιού για κάθε συσκευασία των 20 ευρώ είναι 1 με 2 ευρώ. «Οι δύο υπουργοί με την ανακοίνωσή τους αυτή αγνόησαν και περιφρόνησαν σχετική απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας καθώς και του ΕΟΦ, που ακόμη και πρόσφατα (6.7.2011), όταν ρωτήθηκε, διετύπωσε εγγράφως και χωρίς επιφυλάξεις την άποψή του ότι η απόφαση περί διάθεσης των παρασκευασμάτων για βρέφη από τα φαρμακεία πρέπει να παραμείνει ως έχει», αναφέρεται σε ανακοίνωση του Πανελλήνιου Φαρμακευτικού Συλλόγου. *

✓ **Αφήγηση**

Αφηγηματικό περιεχόμενο (τι) και αφηγηματική πράξη (πώς)

Σε κάθε αφήγηση διακρίνουμε

το αφηγηματικό περιεχόμενο

(γεγονότα – πράξεις προσώπων που συνιστούν μια ιστορία – το τι λέμε) και

την αφηγηματική πράξη

(τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται τα γεγονότα από τον αφηγητή – το πώς το λέμε).

✚ Έτσι μπορούμε να έχουμε

δύο αφηγήσεις με κοινό αφηγηματικό περιεχόμενο

(ίδιο το τι της αφήγησης),

στις οποίες όμως

τα γεγονότα παρουσιάζονται με διαφορετικό τρόπο

(διαφορετικό το πώς της αφήγησης),

ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

- ✚ Με άλλον τρόπο π.χ. έχει συνταχτεί η υπηρεσιακή έκθεση/αναφορά ενός αστυνομικού για ένα φόνο και
- ✚ με άλλον τρόπο είναι γραμμένο το διήγημα που εμπνεύστηκε ένας συγγραφέας με αφορμή το ίδιο περιστατικό.

Φυσικά κάθε αφήγηση χρησιμοποιεί και γλωσσική ποικιλία ανάλογη

- α) με τον αφηγητή και
- β) το κοινό (δέκτη/δέκτες) στο οποίο απευθύνεται.

Αφήγηση:

1. ένας αφηγητής,
 2. αφηγείται μια ιστορία,
 3. σε έναν δέκτη,
 4. σε μια συγκεκριμένη περίπτωση επικοινωνίας,
 5. για κάποιο σκοπό.
- Τα 1, 2, 3, 4, & 5 προσδιορίζουν το
6. Πώς θα γίνει η αφήγηση

Το πώς (ο τρόπος) της αφήγησης σημαίνει (καλύτερα συμπεριλαμβάνει) πιο συγκεκριμένα:

- α. την οπτική γωνία [θέση απέναντι στο αφηγούμενο γεγονός, επιλογή – τονισμός επιμέρους συμβάντων, υποβάθμιση ή και παράλειψη (αποσιώπηση) άλλων συμβάντων – σχολιασμός επιμέρους στοιχείων ή γενικότερων καταστάσεων]
- β. γλωσσική ποικιλία [γλώσσα, γεωγραφική γλωσσική ποικιλία (διάλεκτος, ιδίωμα), κοινωνική γλωσσική ποικιλία: επεξεργασμένος λόγος, ειδική γλώσσα (επιστημονική, στρατιωτική...), λαϊκός λόγος]
- γ. ύφος: επίσημο, σοβαρό, ψυχρό, αποστασιοποιημένο, ουδέτερο, υπηρεσιακό, «ρόλου» ή «αξιωματούχου», καθωσπρέπει, επιτηδευμένο, τυπικό, φιλικό, ζεστό, καθημερινό, «επικοινωνιακό», ενθουσιώδες, άτονο, χαλαρό,

Πώς γίνεται η αφήγηση

Ο τρόπος που θα παρουσιαστούν τα γεγονότα (το 6) εξαρτάται από τις παραμέτρους: 1 (ποιος αφηγείται), 2 (ποιο θέμα παρουσιάζει), 3 (σε ποιον, σε ποιους αφηγείται), 4 (σε ποια περίπτωση αφηγείται), 5 (για ποιο σκοπό αφηγείται)

Για να κατανοήσουμε και να ερμηνεύσουμε το πώς της αφήγησης (καλό είναι να) εξετάζουμε:

1. Ποια είναι η ταυτότητα του αφηγητή; (Διαρκή και «επίκαιρα» χαρακτηριστικά)
Π.χ. Λύσανδρος: Άνδρας, Σπαρτιάτης, στρατηγός, επικεφαλής συμμαχικού εκστρατευτικού σώματος, «υπομονετικός» στρατιωτικός νικητής
2. Το θέμα του είναι: Η παρουσίαση των γεγονότων πριν και κατά τη διάρκεια της ναυμαχίας ≠ αμέσως μετά τη ναυμαχία
3. Δέκτης της αφήγησης του Λύσανδρου: Έφοροι της Σπάρτης ≠ Αιχμάλωτοι Αθηναίοι ≠ Συμμαχικό εκστρατευτικό σώμα

4. *Περίσταση επικοινωνίας: Ομιλία προς συμμαχικό εκστρατευτικό πριν τη ναυμαχία ≠ Ομιλία προς συμμαχικό εκστρατευτικό σώμα μετά το θρίαμβο*
5. *Σκοπός: (συνδέεται στενά με τα σημεία 2 & 3): Συγχαίρει τους στρατιώτες του ≠ Ανακοινώνει τη νίκη στη Σπάρτη ≠ Απευθυνόμενος στους αιχμαλώτους τους ανακοινώνει τις αποφάσεις του για την τύχη τους.*

Βλέπε περιστατικό μαθητικής φάρσας: Έκφραση έκθεση Α' Λυκείου, σσ. 229-230

Το ίδιο γεγονός παρουσιασμένο από διαφορετική οπτική γωνία

Θεσ/νίκη, 2/4/1980

- Την τελευταία (6η) ώρα του χτεσινού προγράμματος είχα μάθημα στο Β2 τμήμα, η αίθουσα του οποίου βρίσκεται στο 2ο όροφο. Όταν χτύπησε το κουδούνι, ανέβηκα στο 2ο όροφο και κατευθύνθηκα προς την τάξη. Τα υπόλοιπα τμήματα του 2ου ορόφου είχαν σχολάσει και ήταν αναμμένα τα φώτα μόνο του διαδρόμου και της αίθουσας όπου είχα μάθημα. Επικρατούσε απόλυτη ησυχία, γεγονός πού με παραξένευε όσο πλησίαζα προς την αίθουσα Β2, γιατί πρόκειται για άτακτο τμήμα. Μπήκα στην αίθουσα. Ήταν άδεια. Σκέφτηκα ότι θα έκαναν ομαδική αποχή. Έσβησα το φως και συγχυσμένη κατέβηκα στον 1ο όροφο και κατευθυνόμουν προς το γραφείο σας, για να σας αναφέρω το περιστατικό. Λίγο πριν φτάσω στο γραφείο σας, συνάντησα τον επιστάτη και του διηγήθηκα τι έγινε. Αποφασίσαμε να ανεβούμε πάλι στο 2ο όροφο να ρίξουμε μια ματιά. Είδα μ' έκπληξη από μακριά το φως της αίθουσας του Β2 τμήματος αναμμένο, ενώ εγώ το είχα σβήσει. Η ησυχία ήταν πάλι απόλυτη. Μπήκαμε με τον επιστάτη στην αίθουσα και όλοι οι μαθητές ήταν εκεί καθισμένοι φρόνιμα φρόνιμα στα θρανία τους. Τους ρώτησα πού ήταν πριν και τι είναι αυτά που κάνουν. Τότε σηκώνεται ο Γ. Π. και με προσποιητή απορία μου είπε: «Εμείς εδώ ήμασταν. Σας είδαμε μάλιστα που μπήκατε πριν, μας κοιτάξατε, σβήσατε το φως και φύγατε». Επειδή θεωρώ τη συμπεριφορά τους απαράδεκτη και προσβλητική κι επειδή ο Γ. Π. συμπεριφέρθηκε κι άλλες φορές με παρόμοιο τρόπο, ζητώ από σας να συγκαλέσετε σε συνεδρίαση το Σύλλογο των Καθηγητών, για να επιληφθεί του θέματος.

Η καθηγήτρια

(υπογραφή)

Κε Γυμνασάρχη,

Σχετικά με το χτεσινό επεισόδιο πρέπει να πούμε ότι δεν είχαμε σκοπό ούτε να προσβάλουμε την καθηγήτρια ούτε να χάσουμε το μάθημα. Επειδή ήταν

Πρωταπριλιά και συνηθίζεται στα σχολεία να κάνουν οι μαθητές κάποια αστεία, σκεφτήκαμε να φύγουμε από την αίθουσα μόνο για λίγο. Πήγαμε στη διπλανή αίθουσα και κάναμε ησυχία. Η καθηγήτρια μπήκε στην αίθουσα μας, δε μας βρήκε και έφυγε. Τότε γυρίσαμε γρήγορα γρήγορα, ανάψαμε το φως και καθίσαμε στα θρανία μας. Αποφασίσαμε να πάει ο Γ. Π. να φωνάξει την καθηγήτρια και να της πει ότι κάναμε ένα πρωταπριλιάτικο αστείο. Πριν να προλάβουμε όμως, εμφανίστηκε η καθηγήτριά μας και μας ρώτησε πού είχαμε πάει. Τότε ο Γ. Π. που έχει χιούμορ της απάντησε αυτό που σας ανέφερε η καθηγήτρια. Εκείνη όμως θύμωσε. Εμείς προσπαθήσαμε να της εξηγήσουμε ότι ήταν απλώς ένα πρωταπριλιάτικο αστείο και της ζητήσαμε συγγνώμη που άθελα μας τη στενοχωρήσαμε. Η καθηγήτρια όμως δε δέχτηκε τις δικαιολογίες και τη μεταμέλειά μας.

Λυπούμαστε πολύ που το αστείο μας έγινε αιτία να στενοχωρηθεί, αλλά σας επαναλαμβάνουμε ότι δεν είχαμε την πρόθεση να την προσβάλουμε.

Ο πρόεδρος του Β2

